ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **A. M.**, zast. Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2023, č. j. OAM-44796-18/ZM-2023, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2024, č. j. 42 A 7/2024 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předchozí řízení

[1] V projednávané věci se NSS zabýval otázkou, zda opomenutí manželky žadatele jako účastnice správního řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty manžela představuje vadu řízení, a to takovou, která mohla ovlivnit zákonnost negativního rozhodnutí o takové žádosti.

[2] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný podle § 44a odst. 11 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost manžela žalobkyně o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Platnost zaměstnanecké karty neprodloužil s odkazem

na § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť manžel žalobkyně byl pravomocně odsouzen za úmyslnou trestnou činnost a toto odsouzení v době vydání rozhodnutí nebylo zahlazeno.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). Namítala, že v řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty jejího manžela s ní žalovaný opomněl jednat jako s účastnicí řízení. Rozhodnutí žalovaného dle žalobkyně rovněž nepřiměřeně zasahovalo do jejího soukromého a rodinného života.

[4] Shora označeným rozsudkem krajský soud žalobu zamítl. Dospěl k názoru, že žalovaný zatížil řízení o žádosti manžela žalobkyně vadou, neboť s žalobkyní nejednal jako s účastnicí řízení ve smyslu § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Krajský soud v tomto ohledu odkázal na rozsudek NSS ze dne 2. 11. 2023, č. j. 8 Azs 50/2023/54, jehož závěry (týkající se naplnění materiální podmínky pro uplatňování postavení osoby zúčastněné na řízení v řízení před soudem) jsou obdobně použitelné i v otázce účastenství ve správním řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Pobytový status žalobkyně, která na území pobývala na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, byl provázán s pobytovým oprávněním jejího manžela. Zánik platnosti manželovy zaměstnanecké karty představuje důvod zahájení řízení o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny [§ 46a odst. 2 písm. j) zákona o pobytu cizinců]. Žalobkyně proto byla přímo dotčena rozhodnutím o neprodloužení platnosti manželova pobytového titulu.

[5] Krajský soud však dospěl k závěru, že uvedená vada *neměla vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného*. Důvodem zamítnutí žádosti manžela žalobkyně byla jeho trestná činnost. Tato povahou objektivní překážka prodloužení pobytového oprávnění nemohla být odstraněna účastnickým vyjádřením. Ve smyslu judikatury NSS v případě neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty z důvodu podle § 37 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 44a odst. 11 a § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců správní orgány nedisponují uvážením. Naopak, citované předpisy stanoví jednoznačnou povinnost rozhodnout určitým způsobem při naplnění tam stanovených podmínek. Žalovaný tak za okolností projednávané věci o žádosti manžela žalobkyně neměl možnost rozhodnout jinak než negativně. Účast žalobkyně, stejně jako jakékoli její případné vyjádření, ve správním řízení proto na posouzení žádosti jejího manžela nemohla nic změnit.

[6] Námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života rozhodnutím žalovaného krajský soud důvodnou neshledal. Žalovaný se touto otázkou ve svém rozhodnutí zabýval. V rámci posouzení dopadů negativního rozhodnutí o žádosti manžela žalobkyně hodnotil mimo jiné okolnost, že společně s žadatelem na území ČR pobývá i žalobkyně a jejich nezletilá dcera. Závěr žalovaného, že tato okolnost nezpůsobuje nepřiměřenost negativního rozhodnutí o žádosti z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života žadatele a jeho rodiny, přitom obstál v soudním přezkumu ve věci vedené krajským soudem pod sp. zn. 57 A 9/2023 (řízení o žalobě manžela žalobkyně proti témuž rozhodnutí žalovaného).

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[7] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podává kasační stížnost z důvodu, který podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[8] Krajský soud podle stěžovatelky nesprávně posoudil otázku, zda opomenutí manželky žadatele jako účastnice řízení o pobytovém oprávnění mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci. Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem, že jako manželka žadatele v daném řízení nemohla uvést ničeho, co by změnilo zamítavé rozhodnutí o žádosti. Argumentace krajského soudu nesprávně vychází z „rozhodovacího automatismu“, jež by sice mohl plynout ze znění zákona, odporuje však judikatuře NSS. Z té vyplývá, že pokud je v řízení vznesena konkrétní námitka týkající se nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života, správní orgán je povinen se s touto námitkou vypořádat.

[9] Stěžovatelka cituje z rozhodnutí NSS, podle nichž je žalovaný povinen posoudit ke konkrétní námitce cizince přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života i v případech, kde zákon povinnost hodnotit takovou přiměřenost výslovně nepředepisuje. Taková povinnost se proto uplatní i při rozhodování podle § 44a odst. 1 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Požadavek hodnotit přiměřenost rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života i v takových případech znamená, že žalovaný může rozhodnout jiným než zákonem výslovně předvídaným způsobem. Může proto nastat situace, že negativní rozhodnutí o žádosti bude nepřiměřené. K jejímu zamítnutí tudíž nedojde.

[10] Pokud pak účastník řízení může vznést námitku způsobilou zvrátit negativní rozhodnutí o žádosti, je myslitelné, aby takovou námitku kromě žadatele samého vznesl i vedlejší účastník řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Stěžovatelka byla takovým účastníkem. Neobstojí proto závěr krajského soudu, že účast stěžovatelky v řízení o žádosti jejího manžela nemohla ani teoreticky změnit zamítavé rozhodnutí.

[11] Žalovaný navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. V prvé řadě se domnívá, že žalobkyni nesvědčila žalobní legitimace. Ztotožňuje se nicméně se závěrem krajského soudu, že neúčast žalobkyně v řízení o žádosti jejího manžela neměla vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. K posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života lze přistoupit jen k námitce žadatele samotného. Ten ovšem takovou námitku nevznesl. Žalovaný si byl vědom rodinných vazeb žalobce. Žádná mimořádná okolnost způsobující nepřiměřenost rozhodnutí z pohledu zásahu do rodinného života však v řízení nevyvstala. Ostatně stěžovatelka posléze úspěšně sama žádala o udělení pobytového oprávnění a žalovaný manželovi žalobkyně napadeným rozhodnutím ani nestanovil lhůtu k vycestování.

[12] Pokud stěžovatelka namítá nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života, v žalobě ani v kasační stížnosti v tomto ohledu neuvádí nic konkrétního. Totéž platí o jejím manželovi. Pokud stěžovatelka není schopna ani v kasační stížnosti předestřít alespoň náznak konkrétní skutečnosti odůvodňující námitku nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí žalovaného do soukromého a rodinného života, stěží by její účast v řízení o žádosti jejího manžela mohla zvrátit zamítnutí žádosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] Kasační stížnost **je přípustná**. Stěžovatelka ji podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud neshledal jiné nedostatky podmínek řízení či jiné překážky, které by bránily projednání a rozhodnutí věci.

[14] Jelikož v projednávané věci před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), NSS se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval přijatelností kasační stížnosti, tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[15] Podstatný přesah zájmů stěžovatele NSS vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti zde vyslovených názorů na současnou úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně, dále (3) v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury, a konečně (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] Kasační stížnost **je přijatelná** v rámci první z výše uvedených kategorií. NSS se dosud nezabýval právní otázkou, zda opomenutí manželky žadatele jako účastnice řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty je vadou, která může mít vliv na zákonnost rozhodnutí, jímž je žádost zamítnuta podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

[17] Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost **není důvodná**.

III.1 Relevantní skutková zjištění

[19] Nejvyšší správní soud zjistil ze správního spisu následující pro věc podstatné skutečnosti, o nichž mezi účastníky nebylo sporu. Stěžovatelka a její manžel jsou státními příslušníky Ukrajiny, stejně tak jejich nezletilá dcera narozená v roce 2016. Manžel stěžovatelky pobýval na území ČR od roku 2019, a to na základě zaměstnanecké karty. Stěžovatelka pobývala na území v době rozhodování žalovaného na základě dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny. Nezletilá dcera stěžovatelky a jejího manžela zde pobývala na základě dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu vzhledem k válce na Ukrajině.

[20] Manžel stěžovatelky žádal dne 22. 6. 2023 o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Žalovaný v průběhu řízení zjistil z evidence rejstříku trestů, že manžel stěžovatelky byl trestním příkazem Okresního soudu Praha – východ ze dne 30. 12. 2021, sp. zn. 16 T 139/2021, pravomocně odsouzen za přečin ohrožení pod vlivem návykové

látky podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, (dále jen „tr. zákoník"), ve znění do 31. 12. 2021, a to k peněžitému trestu a trestu zákazu řízení motorových vozidel. V době rozhodování žalovaného odsouzení nebylo zahlazeno. Dále byl manžel stěžovatelky odsouzen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 25. 4. 2022, sp. zn. 3 T 39/2022, za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, ve znění do 27. 6. 2022, a to k trestu odnětí svobody, jehož výkon byl podmíněně odložen. Ani k zahlazení tohoto odsouzení do doby rozhodnutí žalovaného nedošlo.

[21] Žalovaný proto shledal, že podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je dán důvod neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Dále se zabýval souladem rozhodnutí s mezinárodními závazky ČR, konkrétně čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva"). Konstatoval, že důsledkem zamítavého rozhodnutí nemusí být povinnost žadatele vycestovat. S ohledem na současnou situaci na Ukrajině připadá v úvahu udělení dočasné ochrany nebo dlouhodobého víza za účelem strpění. K přiměřenosti dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žadatele uvedl, že s ohledem na důvod neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty by v tomto případě kladné rozhodnutí o žádosti odůvodňoval jen velmi závažný zásah do soukromého či rodinného života. Manžel stěžovatelky se dopustil úmyslné trestné činnosti ohrožující život a zdraví, jakož i majetek lidí, a nerespektoval soudem uložený zákaz činnosti. Existuje přitom veřejný zájem na nepovolení dlouhodobého pobytu cizincům, kteří nerespektují právní předpisy ČR. Žalovaný vzal v potaz, že s žadatelem na území pobývá i jeho nezletilá dcera a manželka (stěžovatelka), která od žadatele také odvozuje své pobytové oprávnění. Stěžovatelka však bude moci žádat o dočasnou ochranu, potažmo vízum za účelem strpění pobytu, na jehož základě zde již pobývá dcera stěžovatelky a žadatele.

III.2 Legitimace stěžovatelky k podání žaloby

[22] Nejvyšší správní soud se nejprve s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. zabýval otázkou legitimace stěžovatelky k podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. platí, že aktivně legitimován k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] je ten, *kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti.* Podle § 65 odst. 2 s. ř. s. je dále oprávněn žalobu podat *účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu příslušejí, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.*

[23] Výkladem § 65 odst. 1 s. ř. s. se zabýval rozšířený senát NSS již v usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86 (č. 1764/2009 Sb. NSS). Konstatoval, že „[a]*ktivní žalobní legitimace v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a n. s. ř. s.) bude dána vždy tehdy, pokud s ohledem na tvrzení žalobce není možné zjevně a jednoznačně konstatovat, že k zásahu do jeho právní sféry v žádném případě dojít nemohlo.*" Žalobní legitimace není svázána s existencí přesně specifikovaných veřejných subjektivních práv: „*[n]ejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil či zrušil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře.*" (srov. dále

usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, č. 906/2006 Sb. NSS, či rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2008, č. j. 4 Ans 9/2007-197, č. 1717/2008 Sb. NSS). Platí současně, že žalobu lze odmítnout pro nedostatek aktivní žalobní legitimace pouze v případě, že žalobce je osobou zjevně neoprávněnou k podání žaloby proti rozhodnutí ve smyslu § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Otázka, zda žalobce skutečně byl žalobou napadeným rozhodnutím správního orgánu zkrácen na svých právech, je otázkou posouzení důvodnosti žaloby.

[24] V projednávané věci může být sporné, že žalobkyně zjevně nemohla být rozhodnutím žalovaného zkrácena na svých právech. Tato otázka totiž tvořila samotný předmět sporu mezi účastníky v řízení o žalobě. Na jejím zodpovězení záviselo posouzení otázky účastenství stěžovatelky ve správním řízení. Účast stěžovatelky ve správním řízení by nadto zakládala její žalobní legitimaci podle § 65 odst. 2 s. ř. s. Ve smyslu rozsudku NSS ze dne 2. 12. 2003, č. j. 7 A 56/2002 - 54, je dle citovaného ustanovení oprávněn podat žalobu i ten, s nímž správní orgán nejednal jako s účastníkem, ačkoli podle zákona účastníkem v daném správním řízení byl, a měl tak práva a povinnosti účastníka správního řízení, pokud tvrdí, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která mu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. Skutečnost, zda někdo byl účastníkem správního řízení, je třeba posuzovat materiálně, a nikoli podle toho, s kým ve skutečnosti správní orgán jednal.

[25] Nad rámec uvedeného NSS připomíná, že otázka legitimace k podání žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. rodinným příslušníkem cizince, jemuž nebyla prodloužena platnost povolení k pobytu, má rovněž rozměr unijní. Podle čl. 18 směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na soužití rodiny (dále jen „směrnice 2003/86“) *členské státy zajistí, aby osoba usilující o sloučení rodiny nebo její rodinní příslušníci měli právo obrátit se na soud, pokud je žádost o sloučení rodiny zamítnuta nebo doba platnosti povolení k pobytu není prodloužena, nebo je povolení k pobytu odejmuto nebo je nařízeno navrácení.* Manžel žalobkyně měl v projednávané věci postavení osoby usilující o sloučení rodiny v smyslu čl. 2 písm. e) směrnice. Stěžovatelka jako rodinný příslušník ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice podala žalobu proti rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o povolení k pobytu ve smyslu čl. 2 písm. e) směrnice. Závěr o možné aktivní žalobní legitimaci stěžovatelky podle § 65 a násl. s. ř. s. proto podporují rovněž požadavky směrnice 2003/86.

III.3 Právo stěžovatelky účastnit se řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu

[26] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval tím, zda opomenutí stěžovatelky jako účastnice správního řízení představovalo vadu řízení, a zda případně taková vada mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o žádosti jejího manžela, jímž žalovaný neprodloužil podle § 44a odst. 11 zákona o pobytu cizinců platnost zaměstnanecké karty.

[27] Jak správně konstatoval krajský soud v napadeném rozsudku, v projednávané věci je třeba otázku účastenství stěžovatelky posuzovat podle obecné úpravy správního řádu. Ve smyslu přechodného ustanovení čl. IV bod 1 zákona č. 173/2023 Sb., jenž zavedl zvláštní úpravu účastenství v řízeních o žádosti podle zákona o pobytu cizinců (§ 168 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, ve znění od 1. 7. 2023), se řízení zahájená přede dnem účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních předpisů.

[28] NSS předesílá, že v této věci mohla být stěžovatelka toliko tzv. vedlejším účastníkem správního řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Hlavní (též tzv. esenciální) účastenství podle § 27 odst. 1 správního řádu je vyloučeno, neboť stěžovatelka nebyla žadatelkou ani další dotčenou osobou, na kterou se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudky ze dne 14. 4. 2023, č. j. 2 Azs 194/2022 - 33, ze dne 23. 10. 2019, č. j. 9 Azs 256/2019 - 22, či ze dne 11. 10. 2017, čj. 9 Azs 214/2017 - 58).

[29] Podle § 27 odst. 2 správního řádu *účastníky řízení jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*

[30] Již v rozsudku ze dne 25. 2. 2010, č. j. 2 As 77/2009 - 70, přitom NSS uvedl, že *„účastenství ve správním řízení* [ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu] *není založeno na intenzitě nepřímého dotčení, ale na přímém dotčení posuzovaným hmotněprávním nárokem.“* Obdobně podle komentářové literatury *„[n]epostačí proto dotčení práv nebo povinností nepřímo prostřednictvím jiné osoby, např. v situaci, kdy rozhodnutí příslušného správního orgánu ukládá povinnost nebo odnímá právo určité osobě a v důsledku toho by jí osoba blízká utrpěla újmu. Nepostačí také dotčení práv nebo povinností nepřímo prostřednictvím jiné právní skutečnosti, do které se obsah rozhodnutí příslušného správního orgánu promítne a která se teprve postavení dotčené osoby přímo dotkne”* (Fiala, Z., a kol. Správní řád. Praha: Wolters Kluwer, 2020, § 27).

[31] Nejvyšší správní soud se ve své rozhodovací praxi již zabýval otázkou účastenství rodinných příslušníků podle § 27 odst. 2 správního řádu v řízeních podle zákona o pobytu cizinců. Dovodil účastenství blízkých rodinných příslušníků cizince *v řízení o správním vyhoštění* takového cizince (srov. rozsudky ze dne 11. 10. 2017, č. j. 9 Azs 214/2017 - 58, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 284/2015 - 25, či ze dne 26. 11. 2009, č. j. 5 As 95/2008 - 73). V citovaném rozsudku č. j. 9 Azs 256/2019 - 22 konstatoval, že rodinný příslušník žadatele o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny může být účastníkem správního řízení o takové žádosti podle § 27 odst. 2 správního řádu. Co se týče řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, v obecné rovině se výkladem podmínek účasti v řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu NSS obšírně zabýval v citovaném rozsudku č. j. 2 Azs 194/2022 - 33. V dané věci se nicméně účasti ve správním řízení nedomáhal rodinný příslušník žadatele, nýbrž jeho zaměstnavatel; NSS právo účasti zaměstnavatele žadatele nedovodil. Konečně v rozsudku ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020 - 52, NSS dospěl k závěru, že *řízení o vydání pobytového oprávnění* (povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87b zákona o pobytu cizinců) se *netýká pouze stěžovatele* [žadatele – pozn. soudu] *samotného, ale přímým způsobem zasahuje také do práv jeho nezletilé dcery a družky. I jejich dosavadní rodinný život je v podstatě odvislý od výsledku správního řízení stěžovatele. Správní rozhodnutí proto objektivně zasahuje rovněž do jejich právní sféry.“* (shodně srov. též rozsudky NSS ze dne ze dne 8. 3. 2023, č. j. 10 Azs 12/2023 - 67, a ze dne 29. 11. 2023, č. j. 8 Azs 140/2022 - 30).

[32] Žádné z citovaných rozhodnutí tak přímo neřeší otázku účastenství rodinných příslušníků žadatele ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu v řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a zákona o pobytu cizinců. Citovaná rozhodnutí

se týkala účasti rodinných příslušníků žadatele v řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, tedy osob, od nichž žadatel odvozoval svůj pobytový status. To je přitom *situace opačná* vůči té panující v projednávané věci. Zde se totiž účasti v řízení domáhá manželka, která své povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny odvozuje od pobytového oprávnění manžela – žadatele, o jehož žádosti o pobytové oprávnění se řízení vede. Primárním nositelem oprávnění ke sloučení rodiny je přitom cizinec disponujícím povolením k pobytu, od něhož rodinní příslušníci povolení za účelem společného soužití rodiny odvozují, nikoli tito rodinní příslušníci (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 2. 2022, č. j. 5 Azs 308/2020 - 76). Ve světle judikatury a komentářové literatury citované výše v bodu [30] by bylo možné polemizovat o tvrzení, zda v takových případech nedochází k případnému zásahu do práv rodinných příslušníků spíše zprostředkovaně, tj. nepřímo.

[33] Dosavadní judikatura NSS se však zřetelně ubírá jiným směrem. Projednávané věci se přibližují skutkové okolnosti případů řešených ve věcech sp. zn. 9 Azs 256/2019 a 5 Azs 314/2020 - 52 (následované též ve vztahu k otázce účastenství rodinných příslušníků podle § 27 odst. 2 správního řádu rozsudky č. j. 10 Azs 12/2023 - 67 a č. j. 8 Azs 140/2022 - 30), kde NSS účast rodinných příslušníků připustil. Nejvyšší správní soud musí rovněž reflektovat rozhodovací praxi soudů vztahující se k otázce přímého dotčení práv rodinných příslušníků cizinců formulované v otázce naplnění materiální podmínky pro uplatňování postavení osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 s. ř. s. Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. splňují materiální podmínku přiznání tohoto postavení *osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu.* Podmínka přímého dotčení práv je zde proto obdobná jako v případě účastenství § 27 odst. 2 správního řádu.

[34] V citovaném rozsudku č. j. 5 Azs 308/2020 - 76 NSS obecně konstatoval, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu je třeba rodinné příslušníky cizince považovat za osoby přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení (bod [15] rozsudku. Typově shodnou situací z hlediska nositelů primárních a odvozených pobytových oprávnění jako v již uváděných věcech sp. zn. 5 Azs 308/2020 - 76, 9 Azs 256/2019, 10 Azs 12/2023 - 67 a 8 Azs 140/2022 se NSS dále zabýval rozsudku ze dne 18. 7. 2024, č. j. 8 Azs 83/2024 - 39. Vyslovil závěr, že *„[ř]ízení o vydání pobytového oprávnění se […] netýká pouze stěžovatele samotného, ale přímým způsobem zasahuje také do práv jeho rodinných příslušníků. Nejde přitom pouze o rodinného příslušníka, od kterého cizinec odvozuje svůj pobytový titul ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Pokud totiž má cizinec v České republice i jiné rodinné příslušníky v širším slova smyslu, s nimiž na území žije, pak správní rozhodnutí může zasáhnout rovněž do jejich práva na soukromý a rodinný život, pokud ho s daným cizincem vedou. U těchto rodinných příslušníků však bude klíčové, zda bude dotčení na jejich právech pro krajský soud dostatečně zjevné (bod [18] výše). V tomto ohledu bude stěžejní obsah správního spisu a žalobních námitek. Naopak u rodinných příslušníků v užším slova smyslu podle § 15a zákona o pobytu cizinců je dotčení práv zjevné již z pouhé podstaty řízení o povolení pobytu za účelem společného soužití rodiny na území. Primárním nositelem práva ke sloučení rodiny je totiž rodinný příslušník, od kterého cizinec svůj pobytový titul odvozuje (body 16 až 18 rozsudku sp. zn. 5 Azs 308/2020, a rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2023, čj. 8 Azs 140/2022 - 30, bod 19 a 22).“* (zvýraznění doplněno – pozn. NSS).

[35] Především však Nejvyšší správní soud v kontextu § 34 odst. 1 s. ř. s. dovodil, že rozhodnutí o neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a zákona o pobytu cizinců přímo zasahuje do rodinného života manželky žadatele i jeho dvou nezletilých dětí. V rozsudku ze dne 2. 11. 2023, č. j. 8 Azs 50/2023 - 54, citovaném též krajským soudem v bodu 15 napadeného rozsudku, sice připustil, že „*situace v nyní projednávané věci (stěžovatele a jeho rodiny) se do jisté míry liší od situace, která nastala [ve věci řešené v rozsudku č. j. 5 Azs 308/2020 - 76].*“ Následně však konstatoval, že *“důsledkem prodloužení (primárního) pobytového oprávnění stěžovatele (prodloužení doby platnosti jeho zaměstnanecké karty) je právě i možné prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny pro jeho rodinné příslušníky. Naopak neprodloužení pobytového oprávnění stěžovateli má přímý vliv na stávající pobytové povolení jeho rodinných příslušníků, kteří již na území ČR v návaznosti na pobytový titul stěžovatele pobývají. Ustanovení § 46a odst. 2 písm. j) zákona o pobytu cizinců totiž stanoví, že Ministerstvo vnitra zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jestliže nositeli oprávnění nebyla prodloužena platnost povolení k dlouhodobému pobytu. […] Řízení o prodloužení pobytového oprávnění (doby platnosti zaměstnanecké karty) se tak v dané věci netýká pouze práv stěžovatele samotného, ale rozhodnutí z něj vzešlé nepochybně přímým způsobem zasahuje také do práv jeho manželky a dvou nezletilých dětí, kteří již na území ČR pobývají na základě dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny navázaného právě na pobytové oprávnění stěžovatele. Z výše uvedených důvodů je třeba dospět k závěru, že rodinní příslušníci stěžovatele v nyní projednávané věci materiální podmínku podle § 34 odst. 2 s. ř. s.* [míněno § 34 odst. 1 s. ř. s. – pozn. soudu] *splňují, neboť napadené rozhodnutí zasahuje do práva na soukromí a rodinný život nejen stěžovatele samotného, ale právě i jeho rodinných příslušníků.*“ (body [24] a [25] rozsudku, zvýraznění doplněno – pozn. soudu).

[36] Lze tak shrnout, že judikatura v kontextu řízení podle zákona o pobytu směřuje k širokému výkladu pojmu *přímého dotčení* práv a povinností (právní sféry), a to jak ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s., tak ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu.

[37] Ze samotné skutečnosti, že v důsledku správního rozhodnutí ve věci povolení k pobytu cizince bude jeho rodinným příslušníkům zrušeno jejich *odvozené* pobytové oprávnění, sice nelze dovozovat přímé dotčení práva na soukromý a rodinný život rodinného příslušníka – to může případně vyplynout teprve z konkrétních skutkových okolností. Současně tito rodinní příslušníci nejsou ani primárními nositeli oprávnění ke sloučení rodiny, do něhož by takové rozhodnutí rovněž bez dalšího přímo zasahovalo. Nelze však pouštět ze zřetele, že společné soužití rodiny na území ČR představuje jeden z účelů, pro který může být uděleno povolení k pobytu (§ 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). V případě, že tento účel odpadne, dojde vždy k naplnění důvodu pro neprodloužení povolení dle § 46a odst. 2 písm. h), respektive pro jeho zrušení podle § 46a odst. 2 písm. j) zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. července 2018, č. j. 10 Azs 69/2018 - 34). Z důvodu této úzké vazby odvozeného pobytového oprávnění rodinného příslušníka na platnost povolení k pobytu cizince je hajitelné, aby rodinný příslušník měl možnost účasti ve správním řízení a mohl tak uplatňovat procesní práva, která vedlejším účastníkům náležejí, zejména právo se ve věci vyjádřit.

[38] S ohledem na právě uvedené dospěl NSS k závěru, že i v souzené věci je nutno připustit vedlejší účastenství stěžovatelky ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu. Je přitom úkolem správních orgánů v řízení vždy náležitě prověřovat okruh účastníků řízení a jednat jako s účastníkem s tím, komu takové postavení svědčí (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2011, č. j. 5 As 24/2010 - 97). Žalovaný proto zatížil řízení vadou, pokud se stěžovatelkou jako s účastnicí řízení nejednal. Soud se proto dále zabýval otázkou, zda taková procesní vada mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného, jak tvrdí stěžovatelka.

III.4 Vliv opomenutí stěžovatelky jako účastnice řízení na zákonnost rozhodnutí žalovaného

[39] Podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud rozhodující o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem *pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[40] Zde je nejprve nutné připomenout, že *„ne každé procesní pochybení ve správním řízení musí nutně vést ke zrušení správního rozhodnutí; důvodem pro takový postup je pouze natolik závažná procesní vada, u níž nelze vyloučit její vliv na zákonnost následně vydaného správního rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].“* (rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2010, č. j. 2 Afs 33/2009 - 49). Podle rozsudku NSS ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 - 39, je takový postup namístě tehdy, *„je-li rozumně představitelné, a to i jen jako jedna z více variant toho, k čemu všemu mohlo uvedené porušení ve spojení s dalším navazujícím vývojem řízení vést, že obsah rozhodnutí o věci samé by byl v důsledku tohoto porušení jiný, a navíc nejen jiný, ale současně i nezákonný, než pokud by k porušení nedošlo.“*

[41] K této otázce je třeba rovněž reflektovat závěry NSS vyslovené v případech, kdy v řízení o žalobě krajský soud opomněl ve smyslu § 34 odst. 2 s. ř. s. vyzvat osoby, které splňovaly materiální podmínku přiznání postavení osob zúčastněných na řízení, ostatně analogicky k předchozí části zde uvedené argumentace. V citovaných rozsudcích č. j. 5 Azs 308/2020 - 76, 8 Azs 83/2024 - 39, 8 Azs 140/2022 - 30 i 8 Azs 50/2023 - 54 NSS dovodil, že opomenutí rodinných příslušníků žalobce jako v úvahu připadajících osob zúčastněných na řízení představuje vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí krajského soudu. I v případě, že stěžovatel nesplňuje veškeré podmínky pro vydání požadovaného povolení k pobytu, je zde totiž prostor pro posuzování dopadu zamítavého rozhodnutí do práva na soukromý a rodinný život cizince, a to již s ohledem na přímou použitelnost čl. 8 Úmluvy (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 308/2020 - 76, bod [24] odůvodnění a judikaturu tam citovanou). Ve všech v tomto bodu citovaných rozsudcích poté NSS dospěl k závěru, že rodinní příslušníci v řízení v pozici osob zúčastněných na řízení mohli přednést tvrzení relevantní pro rozhodnutí ve věci samé, tedy relevantní z hlediska posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života.

[42] K tomu je ovšem nutno zdůraznit, že citovaná rozhodnutí č. j. 5 Azs 308/2020 - 76, 8 Azs 83/2024 - 39, 8 Azs 140/2022 - 30 se týkala *řízení o udělení povolení k pobytu za účelem společného soužití rodiny* [42a zákona o pobytu cizinců], respektive *o udělení povolení k pobytu rodinného příslušníka občana EU* [§ 87b, respektive § 87h zákona o pobytu cizinců],

a opomenutými osobami zúčastněnými na řízení *zde byli rodinní příslušníci, od jejichž pobytového statusu žalobci odvozovali požadovaná pobytová oprávnění*. Jak již bylo řečeno, v případě povolení k pobytu podle § 42a zákona o pobytu cizinců je účelem pobytu sloučení rodiny. Obdobně v případě pobytových titulů podle § 87b a § 87h zákona o pobytu cizinců je důvodem přiznání pobytového oprávnění skutečnost, že cizinec do ČR následuje svého rodinného příslušníka, v širším smyslu tedy umožnění občanu EU vést v ČR rodinný život a realizovat tak unijní svobodu pohybu (srov. body 5 a 6 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států). Jedná se tak o odvozená práva, jejichž společným základem je možnost vést s rodinným příslušníkem rodinný život.

[43] V řízeních o povoleních k pobytu sloužících ke sloučení rodiny přirozeně vystupuje do popředí hodnocení otázek týkajících se soukromého a rodinného života. Jelikož důvodem přiznání takových odvozených pobytových oprávnění je existence rodinných vazeb, tyto vazby je třeba hodnotit nejen v rámci posouzení přiměřenosti zásahu případného negativního rozhodnutí do soukromého a rodinného života, ale vůbec v rámci věcného posouzení naplnění podmínek stanovených zákonem o pobytu cizinců. V tomto směru lze připomenout bohatou judikaturu k účelově uzavíraným manželstvím (srov. např. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018 - 39, bod [22] a rozhodnutí tam citovaná). V těchto případech je přirozeně nutno trvat na požadavku, aby se správní orgány důkladně zabývaly existencí a konkrétními aspekty rodinných vazeb (§ 3 správního řádu). Současně je třeba rodinným příslušníkům žadatele umožnit participaci na řízení, *jelikož předmětem tohoto řízení je též jejich rodinný život* – společné soužití s žadatelem.

[44] Naproti tomu se projednávaná věc týká řízení o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 9 zákona o pobytu cizinců (zaměstnanecká karta je poté relativně komplexně upravena v § 42g tohoto zákona). Předmětem tohoto řízení je prodloužení platnosti zvláštního typu povolení k dlouhodobému pobytu, na jehož základě je cizinec oprávněn k pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 2. 2022, č. j. 10 Azs 438/2021 - 47). Účelem tohoto pobytového oprávnění je tedy výkon práce občanů třetích zemí na území. Tomu odpovídají též zákonem o pobytu cizinců stanovené podmínky pro vydání (prodloužení platnosti) zaměstnanecké karty (§ 42g, resp. § 44a odst. 9 zákona o pobytu cizinců), a stejně tak i důvody nevydání, respektive zrušení platnosti zaměstnanecké karty [§ 46e odst. 1 ve spojení s § 46 odst. 6 písm. b), d) a e) zákona o pobytu cizinců].

[45] V projednávané věci nelze popřít, že ve hře je soukromý a rodinný život stěžovatelky, jejího manžela a jejich nezletilé dcery, kteří společně žijí na území ČR. V rámci rozhodování o neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty však bylo třeba primárně hodnotit skutečnosti, které ve smyslu § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců odůvodňují zrušení platnosti, respektive s ohledem na § 44a odst. 11 zákona neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Jak správně uvedl krajský soud, tyto skutečnosti – konkrétně pravomocná a dosud nezahlazená odsouzení manžela stěžovatelky za úmyslné trestné činy – jsou povahy *objektivní*. Na jejich existenci a důsledcích z hlediska posouzení žádosti manžela stěžovatelky případné účastnické vyjádření stěžovatelky skutečně nemohlo ničeho změnit.

[46] Ohledně hodnocení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života nutno nejprve uvést, že důsledkem rozhodnutí o neprodloužení povolení k pobytu, od něhož rodinný příslušník odvozuje svůj pobytový status, není povinnost cizince, s nímž se rodinní příslušníci slučují a vedou rodinný život, opustit území. Cizinec na území legálně pobývá do doby zániku platnosti povolení k pobytu. Rozhodnutí mu také neukládá zákaz vstupu na území. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 31. 3. 2022, č. j. 10 Azs 183/2020 - 33, *„[t]oto rozhodnutí se zabývá jen stěžovatelovou žádostí o prodloužení zaměstnanecké karty a nijak se nevyjadřuje k povinnosti vycestovat z ČR. Ačkoliv je pravda, že po uplynutí doby platnosti zaměstnanecké karty stěžovatel pozbude pobytového a pracovního oprávnění, které mu z ní plynulo, neznamená to ještě bezprostřední povinnost vycestovat."* V rozsudku ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-47, pak NSS v rámci přezkumu rozhodnutí o neprodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu spáchání úmyslného trestného činu konstatoval, že k ochraně práva na respektování soukromého a rodinného života v těchto případech slouží *„jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.)."*

[47] Platí současně, že správní orgány nejsou povinny *automaticky* hodnotit přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince *u všech rozhodnutí* podle zákona o pobytu cizinců. Správní orgány naopak standardně hodnotí přiměřenost jen těch rozhodnutí, u nichž to zákon o pobytu cizinců výslovně ukládá. V případě neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců tato povinnost dána není (srov. např. rozsudky NSS ze dne 9. 10. 2013, č. j. 1 As 85/2013 - 51, či ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017 - 26). *Výjimkou* v tomto směru jsou případy, kdy účastník vznese *konkrétní* námitku nepřiměřenosti zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života, neboť zákon nemůže vyloučit přednostní aplikaci čl. 8 Úmluvy (např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 - 39, či citovaný rozsudek č. j. 10 Azs 183/2020 - 33).

[48] I v tomto ohledu je však nutno před pomyslnou závorku vytknout, že posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života zahrnuje jak hodnocení samotného zásahu do tohoto základního práva, tak i zvažování, zda takový zásah byl v podmínkách dané věci ospravedlnitelný. V tomto ohledu pak nelze popírat význam již zákonodárcem provedeného legislativního či typového testu proporcionality, který se odráží právě v tom, že v některých případech zákon o pobytu cizinců nepožaduje hodnocení přiměřenosti rozhodnutí podle § 174a.

[49] Převedeno do podmínek projednávané věci: v řízení o žádosti manžela stěžovatelky by musely vyplynout konkrétní a velice závažné důvody, aby nad intenzivním veřejným zájmem na neprodloužení pobytového oprávnění osobě, která se v ČR opakovaně dopustí trestné činnosti, převážil soukromý zájem na zachování rodinného života. Žalovaný se přitom ve svém rozhodnutí otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelky, jejího manžela coby žadatele i jejich nezletilé dcery zabýval z vlastní iniciativy. Manžel stěžovatelky v tomto ohledu ničeho netvrdil. Je přitom primárně odpovědností žadatele o pobytové oprávnění (prodloužení jeho platnosti), jehož účelem není společné soužití rodiny, aby uvedl konkrétní okolnosti, v jejichž světle by případné

negativní rozhodnutí o žádosti mohlo představovat nepřiměřený zásah do práv garantovaných čl. 8 Úmluvy. Žadatel – manžel stěžovatelky nese v souzené věci odpovědnost za problematickou situaci, v níž se ocitla stěžovatelčina rodina. Musel si být vědom, že pokud žije na území státu, jehož není občanem, jeho jednání směřující proti závažným právem chráněným zájmům toho státu může mít s velkou pravděpodobností za následek, že daný stát neprodlouží (popřípadě rovnou ukončí) jeho právo na území pobývat (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. IV. ÚS 108/97, dále např. rozsudek 26. 8. 2019, č. j. 1 Azs 222/2019 - 24).

[50] Pokud se týče vlivu případné účasti stěžovatelky v řízení na hodnocení přiměřenosti rozhodnutí žalovaného, ve světle uvedených okolností by takový vliv byl značně omezen. Žalovaný se ve svém rozhodnutí zabýval pobytovým statusem stěžovatelky i její nezletilé dcery, která v rozhodné době již na území pobývala na základě dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu. Ve vztahu k stěžovatelce hodnotil další možnosti, jak na území ČR legálně setrvat. Totéž provedl i ve vztahu k žadateli – manželu stěžovatelky. Uvedené posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí NSS shledává ve světle předestřených úvah k podstatě pobytového oprávnění, o které ve věci šlo, k postavení stěžovatelky jako osoby s odvozeným pobytovým titulem, a především k důvodu neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty jejího manžela, dostatečným. Ostatně v citovaných rozsudcích NSS uvedených výše v bodu [41] NSS dospěl k závěru, že vyjádření rodinných příslušníků jako osob zúčastněných na řízení mohlo mít vliv na rozhodnutí krajského soudu především proto, že tato vyjádření mohla blíže objasnit naplnění samotných zákonných podmínek udělení povolení za účelem společného soužití rodiny. K tomu se však v nyní souzené věci prostor nenabízel.

[51] Pakliže stěžovatelka v kasační stížnosti dovozovala, že v případě své účasti mohla ovlivnit výsledek řízení o žádosti jejího manžela, za daných okolností měla předestřít závažné okolnosti, v jejichž světle by se výše uvedené hodnocení přiměřenosti rozhodnutí provedené žalovaným ukázalo jako nedostatečné. Stěžovatelka však ani v žalobě, ani v kasační stížnosti žádné takové okolnosti nepředestřela. Naopak setrvala v rovině ryze hypotetického a vlastně formálního argumentu: pokud žadatel mohl vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti negativního rozhodnutí z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života, mohla ji vznést i stěžovatelka. Nikdy a nikde však neuvedla, o jakou konkrétní argumentaci se mělo jednat a co žalovaný vlastně opomněl zohlednit, respektive co by žalobkyně byla bývala uvedla. NSS však nepřísluší za stěžovatelku relevantní argumentaci domýšlet. Za této situace proto neshledal rozumně předvídatelné, že by v případě účasti stěžovatelky v řízení o žádosti jejího manžela mohla předestřít takové okolnosti, které by byly způsobilé rozhodnutí žalovaného zvrátit.

[52] NSS tak uzavírá, že i výrazná otevřenost jeho přístupu a judikatury k ochraně práv osob správním rozhodnutím o pobytových oprávněních cizinců zprostředkovaně či sekundárně dotčených, zůstává toto dotčení provázáno s ochranou konkrétních subjektivních práv těchto osob v konkrétních životních situacích, a především založené na konkrétních námitkách. Teoretické a hypotetické úvahy na téma, co by žalobkyně kdy možná řekla, aniž by tak však kdykoliv reálně učinila, byť k tomu měla příležitost, je prázdným procesním formalismem bez vazby na reálný obsah a předmět rozhodování.

IV. Závěr a náklady řízení

[53] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[54] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Žalovanému, který byl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, poté žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. NSS mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III. tohoto rozsudku).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2024

Michal Bobek
předseda senátu